

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

รศ.สมนึก ภัททิยธนี¹

อ.สุริยะพงศ์ พงศ์สิทธิศักดิ์²

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกโรงเรียนเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553 โดยระดับประถมศึกษาใช้ครบทุกชั้นเรียน (ป.1 – ป.6) ระดับมัธยมศึกษาเริ่มใช้ในชั้น ม.1 และ ม.4 และจะเริ่มใช้ครบทุกชั้นเรียน (ม.1 – ม.6) ในปีการศึกษา 2555 ส่วนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรดังกล่าว มีสาระสำคัญที่ควรกล่าวถึง ดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนเพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผลของหลักสูตรดังกล่าว นิสิตที่เรียนสาขาวิชาชีพครู หรืออาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ อีกจำนวนมาก ยังเข้าใจแนวปฏิบัติไม่ตรงกัน ผู้เขียนจึงต้องการเสนอแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับระเบียบและคำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีดังนี้

¹ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ครู ค.ศ.3 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม

**1. สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการสถานศึกษา**

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ร่างระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียน นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานพิจารณาเห็นชอบ ผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการให้เป็นไปตามระเบียบ

**2. การวัดและประเมินผลต้องครบทั้ง 8 สาระ สอดคล้องและครอบคลุม
มาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดในหลักสูตร**

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เป็นผู้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) ทำการสอนและตัดสินผลการเรียนรายปีให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะมีการวัดผลกลางปี หรือไม่ก็ได้

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) ทำการสอนและตัดสินผลการเรียนรายภาคโดยใน 1 ภาคเรียน จะจัดสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อครบ 1 ปี จะต้องสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะมีการวัดผลกลางภาค หรือไม่ก็ได้

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) ทำการสอนและตัดสินผลการเรียนรายภาคโดยใน 1 ภาคเรียน จะจัดสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อครบ 3 ปี จะต้องสอนให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละปีจะมีการวัดผล กลางภาคหรือไม่ก็ได้

2.4 การจัดเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละปี ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องจัดให้ครบตามที่ สพฐ. กำหนด ส่วนระดับ ม.ปลาย นั้น สพฐ. กำหนดให้เป็นภาพรวม 3 ปี

2.5 ในการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องสอบผ่านทุกมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี แต่ไม่จำเป็นต้องผ่านทุกตัวชี้วัด หรือทุกผลการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องกำหนดเกณฑ์การผ่านในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียน

**3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนา
ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน**

3.1 ในระดับมัธยมศึกษา ให้ตัดสินผลการเรียนผ่านและไม่ผ่าน โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสิน การผ่านแต่ละรายวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป และตัดสินผลการเรียนเป็นตัวเลข 8 ระดับ ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ดีเยี่ยม	80 – 100
3.5	ดีมาก	75 – 79
3	ดี	70 – 74
2.5	ค่อนข้างดี	65 – 69
2	ปานกลาง	60 – 64
1.5	พอใช้	55 – 59
1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	50 – 54
0	ต่ำกว่าเกณฑ์	0 – 49

ในกรณีที่ไม่สามารถให้ระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับดังกล่าวให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไขของผลการเรียน ดังนี้

“มส” หมายถึง ผู้เรียนไม่มีสิทธิเข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจากผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และไม่ได้รับการผ่อนผัน ให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

“ร” หมายถึง รอคการตัดสินและยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลระหว่างภาคเรียน/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้

สถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ได้ระดับผลการเรียน “0” หรือ “ร” หรือ “มส” ได้ทำการสอบแก้ตัว

3.2 ในระดับประถมศึกษา สถานศึกษาอาจใช้เกณฑ์การประเมินเป็นตัวเลข 8 ระดับ หรือใช้เกณฑ์อื่นก็ได้ แต่นักเรียนที่จะผ่านต้องมีคะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป นักเรียนต้องมีเวลาเรียนครบ 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะได้รับอนุญาตให้เลื่อนชั้นเรียน นักเรียนที่มีเวลาเรียนไม่ถึง 80% จะไม่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนชั้นเรียน ยกเว้นมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามเกณฑ์การเลื่อนชั้นเรียน และสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นปัญหาในการเรียนชั้นสูงต่อไป

4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการด้วยวิธี การที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน

- ผู้ประเมินต้องพิจารณาความสามารถของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

5. ให้มีการประเมินความสามารถของผู้เรียน ในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละระดับชั้น

5.1 ประเมินเป็นรายภาค/รายปี ให้ครบทั้ง 5 ตัวชี้วัด ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สถานศึกษาสามารถกำหนดตัวชี้วัดเพิ่มได้อีก) ควรทำการประเมินบ่อย ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสนในการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วสรุปผลการประเมินเป็นรายภาค/รายปี จากนั้นให้นำผลการประเมินในภาค/ปีสุดท้ายของผู้เรียนมาตัดสินผลการประเมินผ่านระดับชั้น (กรณีที่ผลการประเมินภาคสุดท้าย/ปีสุดท้ายไม่ผ่าน ให้ใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาประกอบการพิจารณา)

5.2 ให้ผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีเยี่ยม ได้รับการประเมินในระดับ “ดีเยี่ยม” ไม่น้อยกว่า 3 ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินต่ำกว่าระดับ “ดี”
- 2 หมายถึง ดี ได้รับการประเมินในระดับ “ดี” ขึ้นไปไม่น้อยกว่า 3 ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินต่ำกว่าระดับ “ผ่าน”
- 1 หมายถึง ผ่าน ไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน”
- 0 หมายถึง ไม่ผ่าน มีบางตัวชี้วัดได้รับผลการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน”

6. ให้มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

6.1 ประเมินเป็นรายภาค/รายปี ให้ครบทั้ง 8 ข้อ ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะเพิ่มได้อีก) ควรทำการประเมินบ่อย ๆ เพื่อจะได้แก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนทันที แล้วสรุปผลการประเมินเป็นรายภาค/รายปี จากนั้นให้นำผลการประเมินในภาค/ปีสุดท้ายของผู้เรียนมาตัดสินผลการประเมินผ่านแต่ละระดับชั้น (กรณีที่ผลการประเมินภาคสุดท้าย/ปีสุดท้ายไม่ผ่าน ให้ใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาประกอบการพิจารณา)

6.2 ให้ผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีเยี่ยม ได้รับการประเมินในระดับ “ดีเยี่ยม” ไม่น้อยกว่า 5 ข้อและไม่มีข้อใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ “ดี”
- 2 หมายถึง ดี ได้รับการประเมินในระดับ “ดี” ขึ้นไปไม่น้อยกว่า 3 ข้อ และไม่มีข้อใดได้รับการประเมินต่ำกว่าระดับ “ผ่าน”
- 1 หมายถึง ผ่าน ไม่มีคุณลักษณะใดได้รับการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน”
- 0 หมายถึง ไม่ผ่าน มีบางคุณลักษณะได้รับการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน”

7. ให้มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

7.1 ประเมินรายภาค/รายปีตามที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมิน 2 ระดับ คือ “ผ่าน” กับ “ไม่ผ่าน”

7.2 ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยใช้เวลาว่างจากการเรียน ทั้งนี้ ป.1 – ป.6 รวม 6 ปี ต้องได้ 60 ชั่วโมง ม.1 – ม.3 รวม 3 ปี ต้องได้ 45 ชั่วโมง และ ม.4 – ม.6 รวม 3 ปี ต้องได้ 60 ชั่วโมง สถานศึกษาควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกปี นักเรียนที่มีเวลาร่วมกิจกรรมไม่ครบ จะไม่จบหลักสูตร

8. ให้มีการประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนในชั้น ป.3, ป.6, ม.3 และ ม.6

9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ได้ โดยผู้เรียนสามารถสามารถขออนุญาตตรวจสอบผลการประเมินในแต่ละรายวิชาว่า ตนเองบกพร่องด้านใด

10. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการจัดการศึกษาได้

เช่น การศึกษานอกระบบ การศึกษาด้วยตนเอง การเรียนแบบคละชั้น เป็นต้น

10.1 สถานศึกษาทำการเทียบโอนผลการเรียนให้กับนักเรียนที่ขอย้ายมาศึกษา โดยจะต้องนำผลการเรียนของนักเรียนมาเทียบกับหลักสูตรสถานศึกษาว่าจะเทียบโอนได้กี่วิชา ครบตามโครงสร้างของหลักสูตรหรือไม่ สามารถรับย้ายได้หรือไม่ ในการเทียบโอนนั้น ระดับ ประถมศึกษาให้นับจำนวนชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาให้นับจำนวนหน่วยกิต (40 ชั่วโมง/ภาค คิดเป็น 1 หน่วยกิต) ดังนี้

10.1.1 ระดับประถมศึกษา ในแต่ละปีการศึกษา ให้ได้วิชาพื้นฐาน 840 ชั่วโมง วิชาเพิ่มเติมไม่เกิน 40 ชั่วโมง และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้หรือมากกว่านี้ จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในแต่ละปีการศึกษา ให้ได้วิชาพื้นฐาน 22 หน่วยกิต (ประมาณ 11 หน่วยกิต/ภาค) วิชาเพิ่มเติม 4-5 หน่วยกิต (ประมาณ 2-2.5 หน่วยกิต/ภาค) และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้หรือมากกว่านี้ จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละภาคเรียน ให้ได้วิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 13.5 หน่วยกิต และกิจกรรม 120 ชั่วโมง (ถ้าเรียนน้อยกว่านี้จะทำให้ขาดคุณสมบัติในการจบหลักสูตร)

10.2 ให้มีการเทียบโอนจำนวนชั่วโมงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

11. สถานศึกษาจัดทำเอกสารประเมินผลการเรียน

มีแนวปฏิบัติดังนี้

ปพ.1 – ปพ.3 ให้ใช้แบบพิมพ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพราะเป็นแบบพิมพ์ควบคุมที่ต้องใช้เหมือนกัน ปพ.1 และ ปพ.2 สถานศึกษาขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดซื้อที่สำนักงานครุสภา (ร้านศึกษาภัณฑ์พาณิชย์) ส่วน ปพ.3 สถานศึกษาสามารถซื้อชื่อตัวเอง

เอกสารอื่น ๆ สถานศึกษาจัดพิมพ์ตามความเหมาะสม

- เมื่อนักเรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (จบ ป.6) สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสาร ดังนี้

1. ปพ.1 จำนวน 2 ฉบับ มอบให้นักเรียน 1 ฉบับ สถานศึกษาเก็บไว้ 1 ฉบับ
2. ปพ.3 จำนวน 2 ชุด (รายชื่อรายงานผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนรวมกันนับเป็น 1 ชุด) เก็บไว้ที่สถานศึกษา 1 ชุด รายงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) 1 ชุด ภายใน 30 วัน นับจากวันอนุมัติการจบหลักสูตร

- เมื่อนักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ(จบ ม.3)หรือจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(จบ ม.6) สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสาร ดังนี้

1. ปพ.1 จำนวน 2 ฉบับ มอบให้นักเรียน 1 ฉบับ สถานศึกษาเก็บไว้ 1 ฉบับ
2. ปพ.2 จำนวน 1 ฉบับ มอบให้นักเรียน
3. ปพ. 3 จำนวน 3 ชุด เก็บไว้ที่สถานศึกษา 1 ชุด รายงาน สพท. 1 ชุด รายงาน สพฐ. 1 ชุด ภายใน 30 วัน นับจากวันอนุมัติการจบหลักสูตร
4. แบบรายงานการออกประกาศนียบัตรเพื่อรายงาน สพท.

- เมื่อนักเรียนขอย้าย ให้จัดทำ ปพ.1 มอบให้กับนักเรียน และควรจัดทำเอกสารประกอบอื่น ๆ เช่น แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล แบบรายงานผล การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา/ตัวชี้วัดในรายวิชาที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว เวลาเรียนในรายวิชาที่กำลังเรียน เพื่อให้โรงเรียนที่รับย้ายทำการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน และเทียบโอนวิชาเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ ปพ.1 คือ ระเบียบแสดงผลการเรียน

ปพ.2 คือ หลักฐานแสดงคุณวุฒิการศึกษา (ใบประกาศนียบัตร)

ปพ.3 คือ แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารประเมินอื่น ๆ เช่น

1. เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. เอกสารรายงานผลพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล
3. ใบรับรองผลการศึกษา
4. แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. แบบรายงานผลการพัฒนา การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
6. ระเบียบสะสม
7. สมุดบันทึกผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สามารถแบ่งระดับของ การประเมินได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และกระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยวิธีการประเมินจะต้องควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้านการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน/รายปีและระดับชั้น รวมทั้งนำผลการประเมินรายระดับชั้นไปพิจารณาตัดสิน การเลื่อนระดับชั้น

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญตามที่กระทรวงศึกษากำหนด

โดยการประเมินในสองระดับแรกนั้นเป็นการดำเนินการของสถานศึกษา ส่วนการประเมินในระดับที่สามและสี่นั้น ดำเนินการโดย สพท. และสถาบันทดสอบทางการศึกษา และใช้แบบทดสอบที่มีมาตรฐาน

ดังนั้นในการประเมินผลการเรียนรู้ในส่วนที่โรงเรียนดำเนินการนั้น สามารถแบ่งลักษณะของการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลได้ดังนี้

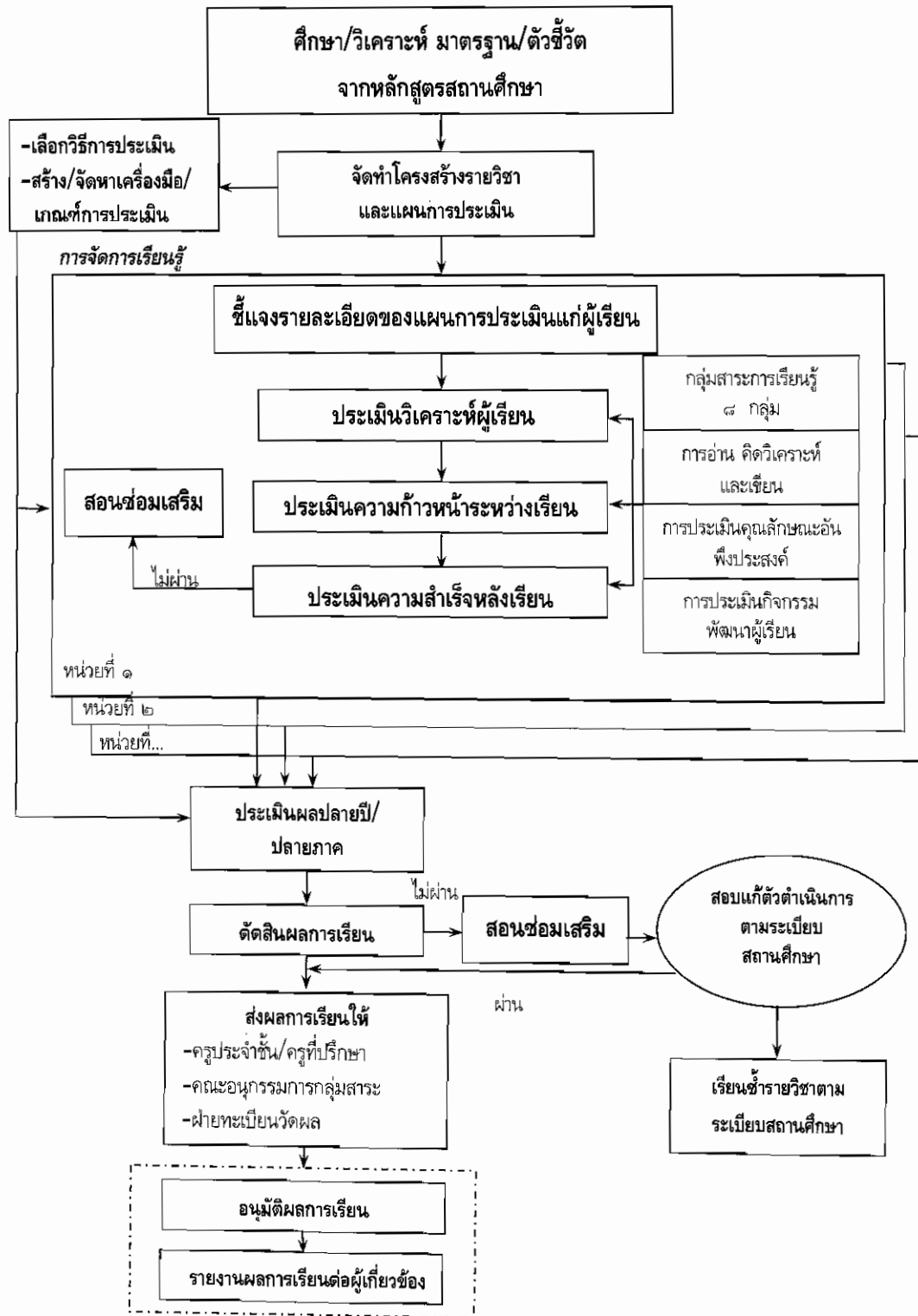
1. ประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินผลก่อนเรียนและการประเมินผลระหว่างเรียน

2. การประเมินเพื่อสรุปหรือตัดสินผลการเรียน ได้แก่ การประเมินผลหลังเรียนและการประเมินปลายปี/ปลายภาค/ระดับชั้น

ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะต้องมีการกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินผลไว้ ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (Authentic Assessment) โดยความสัมพันธ์ระหว่าง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผลข้างต้น แสดงด้วยแผนภูมิ ดังนี้

กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินผลให้แก่สถานศึกษา 4 ภารกิจด้วยกันคือ 1) การประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน 3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยในแต่ละภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินมีแนวทางการดำเนินการ พอสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้ คือ

- 1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 1.2 กำหนดจำนวนชั่วโมงเรียน (ระดับประถมศึกษา) หรือหน่วยกิต (ระดับมัธยมศึกษา) ของแต่ละรายวิชา โดยให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร
- 1.3 กำหนดอัตราส่วนการประเมินระหว่างเรียน กับการประเมินผลปลายภาคเรียนหรือปลายปี ควรให้นำหนักการประเมินระหว่างเรียนในอัตราส่วนที่มากกว่าการประเมินรายปี/

รายภาค

- 1.4 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการประเมินการผ่านแต่ละตัวชี้วัด/ มาตรฐานการเรียนรู้ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 1.5 กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับผลการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระรายปีหรือรายภาคเรียน (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 1.6 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน/กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 1.7 ประเมินผลระหว่างเรียนและปลายปี/ปลายภาคเรียน
- 1.8 กำหนดมาตรการซ่อมเสริมตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ในข้อที่ “ไม่ผ่าน” หรือ มาตรการซ่อมเสริมในกรณีที่ต้องเรียนซ้ำในรายวิชานั้น ๆ
- 1.9 ประเมินสรุปผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านแต่ละระดับชั้น

2. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้ คือ

- 2.1 ศึกษาตัวชี้วัด การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละระดับชั้นของสถานศึกษา
- 2.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละตัวชี้วัด
- 2.3 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่วัด
- 2.4 ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา

ในระหว่างที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

- 2.5 กำหนดมาตรการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์
- 2.6 ประเมินสรุปผลการผ่านมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน

เป็นรายภาค/รายปี และการผ่านแต่ละระดับชั้น

3. การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้ คือ

- 3.1 ศึกษาตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ข้อ 18 ตัวชี้วัด

จากหลักสูตร (สถานศึกษาสามารถเพิ่มจำนวนข้อและจำนวนตัวชี้วัดได้)

3.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละตัวชี้วัด แล้วนำไปประกอบเกณฑ์การพิจารณาผลการผ่านรายข้อ ทั้ง 8 ข้อ

3.3 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่วัด รวมทั้งสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.4 ประเมินการแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา ในระหว่างที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

- 3.5 กำหนดมาตรการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

3.6 ประเมินสรุปผลการผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายภาค และผ่านแต่ละระดับชั้น

4. การประเมินกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้ คือ

- 4.1 กำหนดจุดประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม

4.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินผลการผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เช่น มีเวลาเรียนครบ 80% ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นต้น

- 4.3 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัด

- 4.4 ประเมินผลระหว่างร่วมกิจกรรมและสิ้นสุดกิจกรรม

4.5 กำหนดมาตรการซ่อมเสริมข้อบกพร่องที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

4.6 ประเมินสรุปผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านแต่ละระดับชั้น

หมายเหตุ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้น ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมให้ครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดในแต่ละระดับชั้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.

สมนึก กัทฑิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กทม. สนิธ : ประสานการพิมพ์, 2553.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.